

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FOLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudinai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak két korona, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidl Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3. egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Nem-hivatalos rész:* Főherceg-szilva. (Képpel). — Az idei dinnyekiállítás némely tanulságai. — A tőzeg mint gyümölcs-csomagoló és konzerváló anyag. — Eladó nagyobb gyümölcs-készletek (Folytatás). — Külföldi gyümölcsstermési kilátások konzulátusaink jelentései alapján. — Talajművelés. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánlközások.*

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

Főherceg-szilva.

Arch-Duke, Grossherzog.

(43. sz. ábrával.)

Ismeretes, hogy aszalt szilváink hosszú ideig Amerikába szállítottak nagy tömegekben, mivel az ottani természetők nem voltak képesek annyit előállítani, amennyivel saját szükségleteiket fedezni bírták volna. De az élelmes yankee kitartó kutató szelleme addig kísérletezett, amíg nem talált olyan szilvafajtákra, amelyek sajátos éghajlatuk alatt nemcsak fát neveltek, hanem rendszeres bő terméseket is szolgáltatottak. Mivel pedig a yankee az európai aszalt szilvával csak úgy remélt sikerrel versenyezni, ha ezeknél jóval nagyobb fajtaikat természet, azért első sorban is a nagy gyümölcsű fajtaakra fordította figyelmét, esőppet sem törődve azzal, hogy ezeknél a finom íz és a cukrosság kisebb, mivel ő a hiányokat különböző szirupokkal könnyen vélte pótolni. Európa aszalt-szilva-kereskedői egyszerre arra a szomorú tapasztalatra ébredtek, hogy nemcsak elvesztették amerikai piacaikat, hanem az amerikaiak saját országukban is élénk és érzékeny versenyt támasztottak nekik, oly annyira, hogy mai napság már nálunk is alig van nagyobb fűszerüzlet, amelyben amerikai aszalt szilva ne volna kapható. A fogyasztó és vásárló közönség, ez a szeszélyes nagy gyermek, természetesen töri magát az amerikai ormótlan nagy szilva-

aszalványok után, igazat adván a yankeeknek abban, hogy az íz, az édesség: mellékes valami, a fő: a nagyság, no meg, hogy „amerikai”; és így szívesen fizet egy kilogramm ilyen szilváért 3 koronát, immár azért is, mivel ezeken van mit harapni, nem úgy, mint a mi sokszor füst-ízű, esontta aszalt szilvánkon, amelynek vastag, nehezen emészthető héja gyakran alig takar mást, mint a magvat.

Az amerikai szilvatermesztő is első sorban élelmes, számító és a fogyasztók ízlésével számotvető kereskedő. Ebben rejlik titka annak, hogy vállalatái rendszerint annyira sikerülnek, miképpen ott is megveti lábát, ahol ezt nem is álmódják a vén Európa természetői és kereskedői. Így jártunk a szilva-aszalványokkal is nemcsak mi, hanem a franciák is, akiknek szinte érzékeny versenyt támasztottak az amerikaiak.

Hogy mindennek mi köze a Főherceg-szilvához, azt az előadottak után, azt hiszem, sejtí az olvasó. Nem tudom ugyan biztosan, — mert eddigi utánjárásom eredménytelen maradt, — de úgy vélem, nem csalódom ama feltevésben, hogy az amerikai aszalt szilvák jórésznél ennek a szilvafajtának jelentékeny szerep jutott. Hát ezért tartottam szükségesnek ezt előre bocsájtani, hogy egyrészt erre a nálunk még kevés figyelemre méltatott irányzatra reámutassak; másrészt mintegy megokoljam azt, hogy miért ismertetem ezúttal ezt a szilvafajtát.

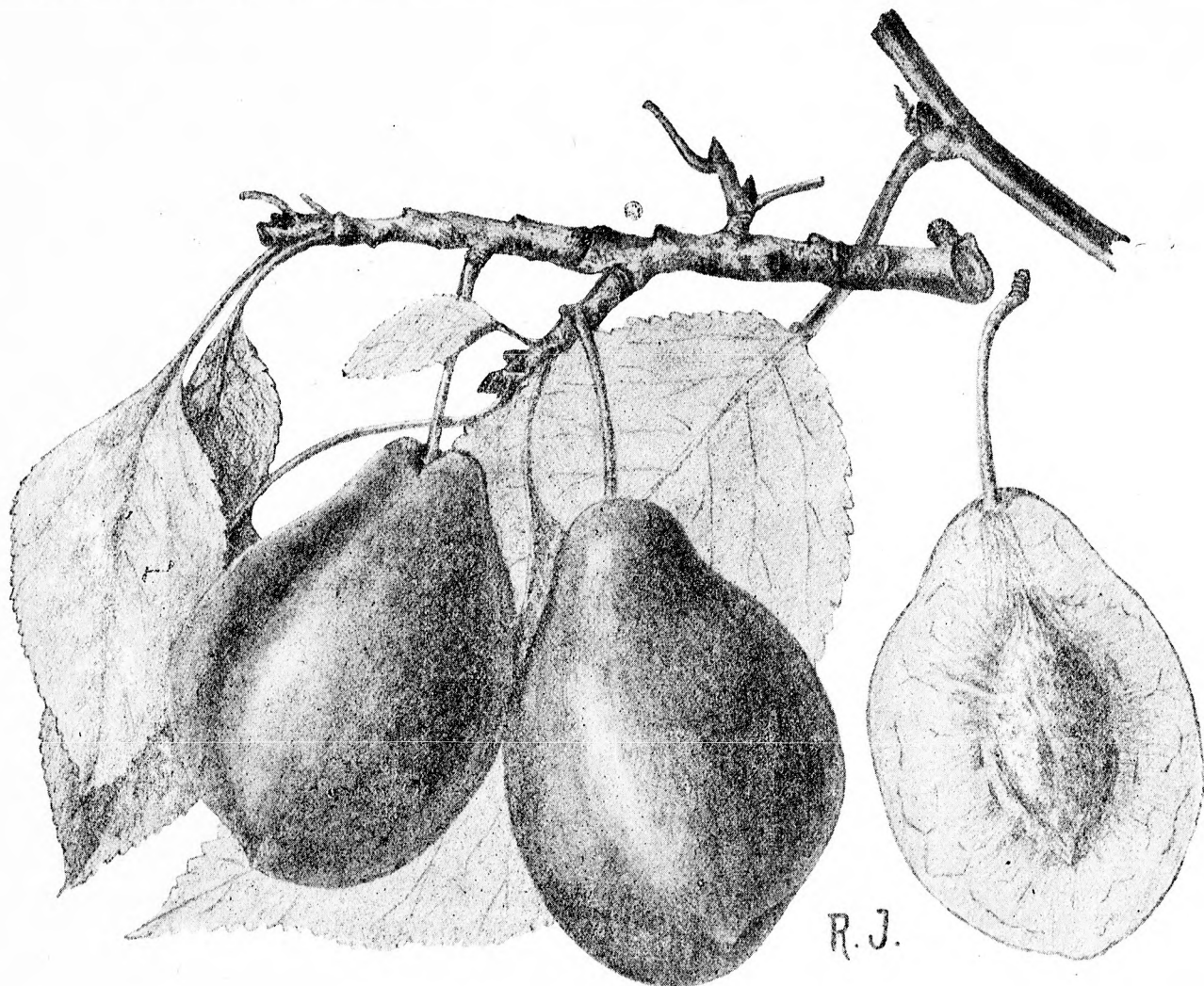
A Főherceg-szilva nem régi eredetű. Alig néhány évtizede, hogy Rivers, az ismert angol

faiskolatulajdonos állította elő magról és hozta forgalomba. Nálunk sem ismeretlen, mivel előkelőbb magán-faiskolatulajdonosaink árjegyzékeiben feltalálható ez a fajta is, nem kell tehát annak, aki kísérletet kíván ezzel tenni, a külföldre fordulnia.

Leírása különben a következő:

Fája: Egészséges, edzett, télálló; az égaljban és talajban nem válogatós ugyan, mindazáltal gyümölcseit a kellő tökélyre csak a szőlőégöve alatt némileg nyirkos talajban fejleszti

nagy, mintegy 80 mm. magas és 40 mm. széles, egyik oldalán hízottabb mint a másikon, különben eléggé szabályos, a hosszú szilvákra emlékeztető alakkal. Szélességi átmérője a középtájr esik, ahonnan szára felé egyenletesen fogyva, némi csekély behajlással tompa csúcsban végződik, bibepontja irányában pedig egyenletesen boltozódva egyenlőtlen felületben enyészik el. Szára: közepes, vagy ennél hosszabb, erős, vastag, vagy középvékony, fűzöld majd barna mázzal bevont, bunkós végű. Szárürege: majdnem

43. ábra.

ki. Alkalmas alacsony- és középestörzsű, sőt rendszeres nyesés és idomítás mellett, gúla- vagy bokor-alakú fának is, mivel a fás- és zöld-nyesést nemcsak eléggé tűri, hanem rendszerint bőtermő is. Ennek ellenére is, ami viszonyaink között, az alacsony- vagy középestörzsű gazdasági fa-alakot, amidőn tehát koronája nem lesz rendszeresen nyesve, hanem csak megfelelőleg ritkítva, tartom a legmegelőbbnek, mivel ezen is aránylag korán és bőven szokott teremni.

Gyümölcse: Rendszerint nagy, vagy igen

egyenesfalú csészeszerű mélyedésben ülő. Vágánya: keskeny, jól szembetűnő, a szártól a bibepontig terjedő. Bibepontja: tompa elnyomrodott szemölcs alakjában a vágány végén felszínesen elhelyezett. Héja: vastag, szívós, világos, teljes értékű sötét violaszínű, árnyékos oldalán világos, vagy zöldes foltokkal tarkított. Hamva: erős, eléggé tömött, világos violaszínű. Húsa: teljes értékű aranysárga, a zöldnek némi árnyalatával, keményes, leves, édes, némileg rostos, magvától el nem váló, tehát a duránci szil-

vákéhoz hasonló. Magva: meglehetősen nagy, szárfelöli oldalán megnyúlt tompa csúcsban végződő, ellenkező felén rövid vastag hegyű. Taréja: széles, tompa élű.

Mínősége. Elsőrendű piaci és háztartási, de csak másodrendű asztali szilva.

Érésideje. Szeptember második és október hónap első fele.

Leírói. Hogg, The Fruit-Man. 684.

Észrevétel. A Főherceg-szilva, mint az előadottakból látható, elsősorban is kísérlettételre ajánlható azoknak, akik az amerikaiak módjára nagy szilvák aszalásával kívánnak kísérleteket tenni; azoknak ellenben, akik a szilvát nyersen fogyasztják, még kísérletre sem ajánlhatom, mivel ennél a mi Házi, vagy Besztercei szilvánk is sokkal ízesebb és zamatosabb.

Angyal Dezső.

Az idei dinnyekiállítás némely tanulságai.

Amilyen hirtelen keletkezett az eszme, hogy Budapesten a m. kir. Kertészeti Tanintézet helyiségeiben összegyűjtve, díjazással egybekötött dinnyekiállítás rendeztessék, éppen olyan jóra való, derék eredményről számolhatunk be.

Úgy látszik, gazdaközönségünk felismerte azt a jelentőséget, amely Darányi Ignác földművelésügyi miniszterünk emez elhatározásában rejlett, és seregestől sietett összehordani a magyar föld terményeinek egyik jelesét: a régóta hírneves magyar dinnyét, hogy összegyűjtve bemutassa: mije van, — és lássa: mije nincs, — és megtanulja azt, hogy mit kell tennie, ha e jeles terményben rejelő értéket igazán hasznosítani óhajtja.

Köszönet és elismerés illeti azokat, akik a dinnyekiállítás eszméjének a miniszteri jóváhagyást meg tudták nyerni; de köszönet és hála fentkölt szellemű miniszterünknek is, aki mindenre kiterjedő figyelmével mindig ki tudja választani az üdvös eszmét, a hasznosat, amely gazdaközönségünk javára tetté beváltásra méltó; aki ezernyi elfoglaltsága közben mindenkor talál időt nemcsak a nagy, de a kisebb termesztési ágak előmozdítását célzó intézkedésekre is, jól tudván azt, hogy a nagy dolgokat a kicsiny részek teszik nagygyá és nincs oly kis része a szervezetnek, amely éppoly fontos hivatást ne tölthetne be, mint bármely más nagyobb

rész; és hogy a szervezet akkor egészséges, ha minden egyes része zavartalanul teljesíti hivatását.

A kiállítás, amint azt lapunkban annak idején megjelent közleményekből t. Olvasóink tudják, augusztus 18-án délután nyílt meg a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézetben, amelynek igazgatója: Angyal Dezső királyi tanácsos, — Győry István dr. tanár, Ráde Károly áll. főkertész és Raab Alajos tanintézetesi kertész és a tanintézetesi tanulók részvevésével — mindent elkövetett a kiállítás tanulságos és izléses elrendezése érdekében.

A földművelésügyi miniszterium részéről: Dobokay Lajos és Molnár István miniszteri tanácsosok, sokat fáradoztak a kiállítás létrejövetele körül, valamint a beérkezett anyag elbírálásában is.

A versenyre jelentkező termesztők száma 55-re emelkedett; a versenyen kívül kiállítók és a szintén versenyen kívül résztvevő állami intézetek hozzászámításával pedig az összes kiállítók száma 65-öt tett ki. Mindezek együttvéve mintegy 80 fajta dinnyét állítottak ki; a dinnyék számát kerekre ezerre tehetjük.

E nagyszámú dinnyék, a kiállítók és fajták szerint csoportosítva, igen szép és tanulságos látványt nyújtottak, és pedig nemcsak a műkedvelőközönségnek, hanem szakembereknek is. A leginkább elterjedt fajtákon kívül alkalmuk nyílt itt számos régóta nem látott, valamint újdonságba menő fajtákkal is találkozniok. Igaz, hogy hamis nevek is kerültek elő, valamint feleserélt elnevezések, de úgy általában a helyes megnevezések mégis erős többségben voltak. Nagy fajtagyűjteményeket mutattak be a versenyen kívül álló kiállítók, nevezetesen Hojtsy Pál orsz. gyűl. képviselő, Biró Pál kertgazdasága Debrecenből és az állami intézetek.

A fajták közt legsűrűbben találkoztunk a barátmagvú Marsovszky és a feketemagvú Fazekas-féle görögdinnyéknek a termesztési helyek után elnevezett változataival, a Hajós- és Luby-féle görögdinnyékkal, — valamint a sárgadinnyék közt a zöldhúsú turkesztán változataival (Nagy zöldhúsú turkesztán, Tiszagyöngye, Bem-apó, Composité stb.), a Cantaloupok csoportjából a Párisi koraival és a Belle-garde-dal. Nem hiányoztak a régi fajták közül a Hógömb, Aknabát, Bay-view stb. — valamint az újabbak közül a Präsident Greigg, Clondyke, Togo-admirális, Muscatello X Karmelita keresztes és egyebek.

A görögdinnyék beküldői javarészt arra törekedtek, hogy minél nagyobb példányokat keressenek ki; úgyhogy a 15-kilós példányok egész közönségesek voltak, de találkoztak 18—20-kilós, sőt egész 23-kilós példányok is. És itt egy nagy félreértést kell eloszlatni és ez az, hogy nem a legnagyobbra nevelt fajták óriási példányai a legértékesebbek és legjobbak, a piacon pedig a legkeresettebbek, hanem a kisebb termetű, vékony héjú, tömött és finom s nem szálkás, egyenletesen sötét-piros és édes, zamatos húsú, apró és kevés magvú s még ráadásul a piacon: a sötétebb s kivált fekete magvú görögdinnyék, amelyek kivitelre is a legalkalmasabbak. Egyes helyi — vidéki — piacokon ugyan kapkodnak talán a megszokott óriási görögdinnyék után, kivált akik finomabb fajtákat nem ismernek, de a számottevő nagyobb piacok finyásabb közönsége jól tudja, hogy a túlságos nagyság rendszerint a finomság rovására megy és már ezért is vonakodik az ilyen, nehezen viheto és egyszerre el sem fogyasztható dinnye-óriások vásárlásától. Ha pedig a felmetszés után a túlságos vastag héjat, a halavány színű és erős fehér sávokkal telt húst, a nagy és sok magvat látja, mindjárt a tökre gondol és óvakodik megvásárolni a természetes „kirakati portékát“. Ezt meg kell szívelni természetóinknek is a jövőben; és ha terményeiknek biztos és jó piacot kívánnak úgy itthon, valamint a külföldön is szerezni, úgy a kisebb termetű, de nagyobb finomságú dinnyék termesztésére kell elsősorban törekedniök. Ennek elérésére pedig egyébként kedvező természeti viszonyokon kívül még igen sok függ a tiszta tenyészetből származó, teljes hiteleségű magvaktól, amelyek beszerzésére nagy gondot kell fordítani; valamint a tovább-tenyésztésre használt saját termesztésű magvaiknak tisztán megőrzött fajtatisztaságára is nagyon kell ügyelni, ami végett mag-szedésre szánt dinnyéiket a legtökéletesebb fejlődésükből kell kiválasztaniok és oly tövekről, amelyek egyéb fajtájú dinnyéktől és töktől akkora távolságban neveltettek, ahol az idegen fajtájú virágpor átvitelétől tartaniok többé nem kell. Csakis ily tiszta tenyésztésű dinnyék magvai fogják a fajtát hamisítatlanul tovább fenntartani.

A sárga dinnyék közt, mint a kiállításon tapasztalható volt, még mindig megvannak a tenyészetben nálunk ama kásás-húsú u. n. paraszt-sárgadinnyék (Honfleur, Berliini recés stb.), amelyek igényesebb piacok ellátására és külföldi

kivitelre sem alkalmasak. Igaz, a kiállítók többsége a finom, olvadó húsú kis turkesztánokat, és a nagyobb Párisi prescot cantaloup-ot, valamint főként a tetszetős, szép kis Belle-garde-ot látszik szívesen tenyészteni. Úgy látjuk tehát, hogy e tekintetben már meglehetősen számoltak a piac és a kivitel igényeivel; mert kivitelre ma is legalkalmasabbnak látszanak a szívósabb héjú turkesztánok és a Párisi prescot cantaloup, de már a különben igen tetszetős és kedvelt kicsinyesű Belle-garde — amelynek legnagyobb baja a tartósság és ellenállóság meglehetősen hiánya, aminek következtében pár nap alatt már saját súlya alatt is erősen ellapul és összetörődik, — bizony nem igen való kivitelre. Ezért ez a fajta inkább csak kisebb körök ellátására, gyorsabb szállításra és gyors fogyasztásra való.

Mindezen körülményeknek, de különösen a kivitellel foglalkozó kereskedői körök kívánságainak és panaszainak figyelembe vételével a bíráló bizottság — élén hírneves dinnyészünkkel: Hojtsy Pál orsz. gyűl. képviselővel — külön csoportokba foglalva igyekezett megjelölni azokat a dinnyefajtákat, amelyek a nagyban termesztésre, vagy a külföldi kivitel számára látszanak legalkalmasabbaknak, valamint azokat is, amelyekkel egyelőre — kivált az állami telepeken — további rendszeres kísérletezések folytatása kívánatos. Ily célokra Hojtsy Pál saját gazdag fajta-gyűjteményéből is felajánlotta az államnak a fajtatisztán nehezen megszerezhető dinnyemagvakat.

A bíráló bizottság most említett fajta-csoportosítása a következő:

1. *Nagyban termesztésre* továbbra is ajánlatnak:

a) *Sárgákból*: Zöld-turkesztán, Rózsaturkesztán, Tiszagyöngye, Bem-apó, Composité — turkesztánfajták; továbbá: Párisi prescot-cantaloup, Belle-garde — Cantaloup-fajták. Ezen eddig is tenyésztett fajtákhoz még hozzávehetők: Versailles-i, Blenheimi orange és Sarepta.

b) *Görögökből*: Marsovszky, Sámsoni, Luby, Fazekas-féle.

2. *Kivitelre* alkalmasaknak ítéltetnek:

a) *Sárgákból*: Nagy zöld-turkesztán, Composité, Aknabát, Daróci-turkesztán, Versailles-i, Belle-garde.

b) *Görögökből*: A kisebb termetű, sötét-vörös húsú, édes ízű és vékony héjú fajták tenyész-

tendők. Egyenlő egyéb tulajdonságok mellett a mag sötétebb és kivált fekete színe — előny.

c) *Befőzésre*: A síma és kemény héjú és kemény hújú Cantaloup.

3) *Tanulmányozásra* ajánlatnak: a Togo és a Muscatello × Carmelita keresztezés.

A bíráló bizottság a mostani kiállításon is találkozott éretlenül leszedett, sőt kényszerítve érlelt dinnyékkel is. Ez adott alkalmat arra, hogy a földművelésügyi miniszter úr figyelmét felhívja ama helytelen szokásra, amely ma is sok helyen dívik, nevezetesen, hogy a dinnye érlelését siettetendő, némelyek a dinnye kocsját megcsavarják, vagy pedig az éretlenül leszakított dinnyét kemencébe teszik. Pedig e „műfogások“ eredménye a dinnye ízetlen és cukortalan volta mellett még sok esetben a hatósági elkobzás is és ami a legrosszabb: a fogyasztó-közönség bizalmának elidegenítése és a legjobb fogyasztó-kör erős megkisebbedése. A földművelésügyi miniszter úr bizonyára meg fogja hallani e panaszt és módot fog keresni és találni arra, hogy e rossz szokások okozta kárt a gazdaközönségnek tudomására hozva, arról azt saját érdekében leszoktassa.

Összefoglalva a kiállítás-nyújtotta tapasztalatokat, azt látjuk, hogy az okszerű dinnyetermesztés újabban nálunk fejlődőben van, amiért is annak további állandó helyes irányítása amely szükséges, épp oly hasznohozónak ígérkezik; ez pedig lényegesen hozzájárulhat a fejlődés gyorsított fokozásához és így ezen értékes és hazánkban kiváló minőségben tenyészthető gazdasági növényünk közgazdasági fokozottabb hasznosításához.

Hogy az csakugyan így legyen: arra bizonyára gondja lesz az ország első gazdájának: Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek és az ő buzgó szaktanácsosainak. (—y—n.)

A tőzeg mint gyümölcs-csomagoló és konzerváló anyag.

Alma- és körtefajtáinknak javarésze rendszerint csak igen rövid ideig tartható el friss állapotban; egyes fajták azonban megfelelő bánás mellett igen sokáig elmaradnak.

A különböző gyümölcsfajták eltartási idejére sokféle tényező hat. u. m. a fának talaja, annak trágyázása, az időjárás melegsége és nedvessége, az érés ideje, valamint az eltartásra szolgáló

helyiség és a gondozás is. Ezen tényezők összejátszása az oka annak, hogy míg például a Sándor cár alma egyik helyen következetesen csak novemberig áll el, addig más helyen még április hónapban is kifogástalan szép példányok találhatók belőle.

A gyümölcstermesztés terjedésével mindinkább előtérbe lép azon kérdés fontossága, hogy mily módon lehetne téli gyümölcstermesztésünk mentül tovább jó állapotban eltartani; mert általánosan ismert dolog, hogy mentül tovább tarthatjuk el azt, annál nagyobb az értéke. Erre való tekintettel aztán termesztőink folyton kísérleteznek e téren s mindenesetre érdekes és tanulságos azon közlemény, amelyet a „Mitteilungen über Obst- und Gartenbau“ című német szaklap, egyik előfizetőjének tollából erre vonatkozólag közöl.

A közlő ugyanis azon tényből kiindulva, hogy a tőzeget istállóknak és kórházakban szagtalanításra használják s hogy az egyszersmind rossz hővezető is — a múlt év telén kísérletet tett azzal különböző téli alma- és körtefajtáknak eltartásánál.

A kísérleteket november 25.-én, tehát kissé elkésve kezdette meg, mert az odáig gyümölcseltartó kamarájában szokásos módon elhelyezett gyümölcs már legnagyobb részben megráncosodott s azoknak utóérése is befejeződött.

Gyümölcskészletének legkevésbé érett részét ekkor kiválogatta s azokat részben a rendes gyümölcseltartó kamarájában helyezte el a cserényeken, oly módon, hogy azokra 4—5 cm. vastag tőzegréteget tett s erre rárakta a gyümölcsöket s közzéjük tőzegport hintett, a tetejére pedig újra az előbbihez hasonló vastagságú tőzegréteget tett s az egészet tüll-szövettel vette körül, hogy a tőzeg szét ne hulljon, és az az egész cserény tartalmát egyformán betakarja és védje meg a külső levegő áramlásától. A gyümölcsök másik részét egyenként selyempapírba takarva egy tőzeggel megfelelő módon kibélelt hordóba rakta s azok közzé szintén tőzegport hintvén és fölül tőzegréteggel borítván, a hordót befenekelte. Azután a hordó oldalát és két fenéket kívülről is 5 cm. vastag tőzegréteggel borítván, azt egy világos, fűtetlen, de a külső levegő behatolásától védett helyiségben helyezte el.

Február 15.-én — vagyis 82 nap múlva — úgy a hordóba rakott gyümölcsöt, mint a cserényekre rakottat kiszedte és azon tapasztalatra jutott, hogy Diel-körtéi mindkét módon egytől-

egyig teljesen ép és friss állapotban kerültek ki a tőzeg közül, míg a közönséges módon elraktak már december 8-ánál tovább nem lehetett eltartani.

A Téli Hardenpont-vajkörték közönséges eltartási mód mellett december végén már romlani kezdtek; míg ellenben a tőzegbe rakottak az utolsóig mind friss, ép állapotban kerültek elő február 15.-én. Egy ekkor tartott kóstoló próba megállapította, hogy a körték semmiféle mellékízt sem kaptak a tőzegtől, holott ezen körtefajta rendkívül kényes s még ha esetleg sikerülne is azoknak eltartása, a rendes eltartási mód mellett mindig elvesziti a zamatját. Ezen tapasztalat igen nagy fontossággal bírt a kísérletezőre, mert évenként nagy mennyiségű Téli Hardenpont-vajkörtéje szokott teremni s annak javarésze a legnagyobb gondozás mellett is rendszeren tönkrement az eltartó kamarában.

A Bismark-alma rendes eltartási mód mellett január elején már mindég megromlott; a tőzegben való elrakás mellett pedig február 15.-én minden egyes példány ép állapotban került elő s mellékízt ez sem kapott.

Ezeket kívül kísérletet tett még az Esperenbergamot- és a Téli esperes-körtével, valamint a Téli fehér kálvil és Boscoopi szép almával is s a kísérlet azt bizonyította, hogy ezen legkésőbbi fajták is sokkal jobban állottak el tőzegben, mint anélkül s hogy kinézésük sokkal frissebb és kívánatosabb volt, mint emezeké.

Ezen kísérletek tehát kétségbevonhatatlanná teszik a tőzegnek gyümölcseltartásra és csomagolásra való előnyeit, akár hordóban, akár ládában, kosárban vagy cserényeken történjék is a gyümölcs elhelyezése; sőt még az is tapasztaltatott ezen eljárásal, hogy a ráncosodni kezdő gyümölcsök további fonnyadását és az utóérési folyamat gyors haladását is megakadályozta.

K—y.

Eladó nagyobb gyümölcskészletek.

(Folytatás.)

Az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostnál (Budapest V., Országháztér, Földművelésügyi minisztérium) folytatólag a következő termesztők jelentették be eladó gyümölcskészleteiket, valamint az alább felsorolt kül- és belföldi kereskedők szükségleteiket:

I. Eladó gyümölcsessel rendelkeznek:

Almából: 117. Luby Lajos földbirtokos, Túnyog (Szatmár vm.), 100 q. 118. Állami iskolai szőlőtelep, Nagykörű (J.-N.-K.-

Szolnok vm.), 100 q. 119. Petrovay Györgyné birtokos, Nagykörű (J.-N.-K.-Solnok vm.), 100 q. 120. Róm. kath. püspöki uradalom, Nyitra, nagyobb mennyiség. 121. „Kisteleki Gazdasági Kör“, Kistelek (Csongrád vm.), nagyobb mennyiség. 122. Földművelésiskola, Algyógy (Hunyad vm.). 123. Salamon Andor birtokos, Algyógy (Hunyad vm.). 124. Rafael Ignác birtokos, Algyógy (Hunyad vm.). 125. Cseh Gyula birtokos, Algyógy (Hunyad vm.), 126. Rafael Dávid birtokos, Algyógy (Hunyad vm.), nagyobb mennyiségben. 127. Simó Lajos, Blenkemező (Solnok-Doboka vm.). 128. Községi előljáróság, Blenkemező (Solnok-Doboka vm.). 129. Muszte László, Korulyfalva (Solnok-Doboka vm.). 130. Községi előljáróság, Korulyfalva (Solnok-Doboka vm.). 131. Községi előljáróság, Galgó (Solnok-Doboka vm.). 132. Gazdaközönség Resinár (Szeben vm.), megbízott: Ciorán Serbán tanító, nagyobb mennyiségben. 133. Gazdaközönség, Ujbánya (Bars vm.). 134. Kossa Ferenc birtokos, Nemőcz (Trencsén vm.), nagyobb mennyiség. 135. Beniczky Ákos birtokos, Nemőcz, nagyobb mennyiség. 136. Községi előljáróság (gazdaközönség), Medne. 137. Gazdaközönség, Felsőbánya (Szatmár vm.), nagyobb mennyiség. 138. Községi előljáróság, Magyar-Fenes (Kolozs vm.). 139. Községi előljáróság, Szász-Lóna (Kolozs vm.). 140. Községi előljáróság, Szász-Fenes (Kolozs vm.), nagyobb mennyiségben. 141. Derneck József, Orlát (Szeben vm.), 100 q. 142. Arsenni Valér, Guráró (up. Orlát). 143. Ilanzu János, Kákova (up. Orlát) 144. Mara László, Demsus (up. Hátszeg), nagy mennyiségben. 145. Buda Ádám, Rea (up. Hátszeg). 146. Gazdaközönség, megbízott: a községi előljáróság, Szászkézd (Nagy-Küküllő vm.), nagyobb mennyiségben. 147. Községi előljáróság, Brád (Hunyad vm.). 148. „Nagydemeteri mezőgazdasági egyesület“, Nagydemeter, (Beszterce-Naszód vm.). 149. Mezőgazdasági egyesület, Törpény (Beszterce-Naszód vm.). 150. „Szilágyvármegye“ szerkesztősége, Szilágysomlyó, 3100 q. 151. Vasvármegyei gazdasági egyesület, Szombathely, 100 q. 152. Szilágyi István földbirtokos, m. kir. számvizsgáló, Nagykároly, 50 q. 153. Dávid Dezső, Szilágysomlyó, nagyobb mennyiség. 154. Dr. Keintzel orvos, Beszterce (Beszterce-Naszód vm.). 155. Braedt Frigyes hentes, Beszterce. 156. Kelp Frigyes pénztáros, Beszterce. 157. Alberti Károly tanár, Beszterce. 158. Klemens A. lelkész, Zsolna (Beszterce-Naszód vm.). 159. Früher Tamás jegyző, Jaád (Beszterce-Naszód vm.). 160. Bredt János lelkész, Kisdemeter (Beszterce-Naszód vm.). 161. Schuller Albert kereskedő, Beszterce. 162. Körey Dániel, Garam-Szent-Kereszt (Bars vm.). 163. özv. Török Sámuelné, Kolozsvár, (Szentgyörgy-tér 3. sz.),

50 q. válogatott fajta asztali alma. 164. Vider Hermann, Munkács. 165. Schwarz Mór bérlő, Fehérgyarmat (Szatmár vm.), 600 q. válogatott fajta asztali alma. 166. Keresztély Lajos kereskedelmi akadémiai tanár, Kolozsvár (Békáspataki szőlőhegy), 500 q. válogatott fajta asztali alma.

Körtéből: 49. Simó Lajos, Blenkemező (Szolnok-Doboka vm.). 50. Muszte László, Korulyfalva (Szolnok-Doboka vm.). 51. Gazdaközönség (megbízott: a községi előljáróság), Blenkemező. 52. Gazdaközönség (megbízott: a községi előljáróság), Korulyfalva. 53. Gazdaközönség (megbízott: a községi előljáróság), Galgó (Szolnok-Doboka vm.). 54. Gazdaközönség, Resinár (Szeben vm.), megbízott: Ciorán Serbán tanító. 55. Kossa Ferencz birtokos, Nemőc (Trencsén vm.), nagyobb mennyiségben. 56. Benicky Ákos birtokos, Nemőc (Trencsén vm.), nagyobb mennyiségben. 57. Községi előljáróság (gazdaközönség), Puchó (Trencsén vm.). 58. Községi előljáróság (gazdaközönség), Nemőc. 59. Községi előljáróság (gazdaközönség), Alsórétfalva (Trencsén vm.). 60. Községi előljáróság (gazdaközönség), Medne (Trencsén vm.). 61. Községi előljáróság, Kebeles (Trencsén vm.). 62. Dósa Imre szőlőtelep-tulajdonos, Kocsér (Pest vm.). 63. Csizmadi Gergely szőlőbirtokos, Kocsér (Pest vm.). 64. Rusvai István bíró, Kocsér (Pest vm.). 65. Halász Mihály szőlőbirtokos, Kocsér (Pest vm.). 66. Daneck József, Orlát (Szeben vm.). 67. Arsenni Valér, Guraró (up. Orlát). 68. Hanzu János, Kákova (up. Orlát). 69. Mara László, Demsus (Hunyad vm.). 70. Buda Ádám, Rea (up. Hátszeg). 71. Mezőgazdasági egyesület, Nagydemeter (Beszterce-Naszód vm.). 72. Mezőgazdasági egyesület, Törpény (Beszterce-Naszód vm.). 73. Dr. Keintzel orvos, Beszterce (Beszterce-Naszód vm.). 74. Braedt Frigyes hentesmester, Beszterce. 75. Kelp Frigyes pénztáros, Beszterce. 76. Alberti Károly tanár, Beszterce. 77. Klemens A. lelkész, Zsolna (Beszterce-Naszód vm.). 78. Früher Tamás jegyző, Jaád (Beszterce-Naszód vm.). 79. Braedt János lelkész, Kisdemeter (Beszterce-Naszód vm.). 80. Schuller Albert kereskedő, Beszterce. 81. Körey Dániel, Garam-Szent-Kereszt (Bars vm.).

Szilvából: 44. Salamon Andor birtokos, Algyógy (Hunyad vm.). 45. Rafael Ignác kereskedő, Algyógy (Hunyad vm.). 46. Cseh Gyula, Algyógy (Hunyad vm.). 47. Reizner Dávid, Algyógy (Hunyad vm.). 48. Rafael Dávid kereskedő, Algyógy (Hunyad vm.). 49. Községi előljáróság, Renget (Hunyad vm.). 50. Községi előljáróság, Mada (Hunyad vm.). 51. Községi előljáróság, Bózes (Hunyad vm.). 52. Községi előljáróság, Blenkemező (Szolnok-Doboka vm.). 53. Községi előljáróság, Korulyfalva (Szolnok-Doboka vm.). 54. Községi előljáróság, Galgó (Szol-

nok-Doboka vm.). 55. Simó Lajos, Blenkemező. 56. Muszte László, Korulyfalva. 57. Gazdaközönség, Resinár (Szeben vm.), megbízott: Ciorán Serbán néptanító. 58. Dósa Imre szőlőtulajdonos, Kocsér (Pest vm.). 59. Rusrai István bíró, Kocsér (Pest vm.). 60. Csizmadi Gergely, Kocsér (Pest vm.). 61. Halász Mihály szőlőbirtokos, Kocsér (Pest vm.). 62. Dósa Pál, Kocsér (Pest vm.). 63. Gazdaközönség, Magyar-Fenes (Kolozs vm.). 64. Községi előljáróság, Szász-Lónya (Kolozs vm.). 65. Községi előljáróság, Szász-Fenes (Kolozs vm.). 66. Danec József, Orlát (Szeben vm.). 67. Arsenni Valér, Guraró (Szeben vm.). 68. Ilanzu János, Kákova (up. Orlát). 69. Mara László, Demsus (up. Hátszeg). 70. Buda Ádám, Rea (up. Hátszeg). 71. Gazdaközönség, Domásnia (Krassó-Szörény vm.), megbízott: a községi előljáróság. 72. Községi előljáróság, Brád (Hunyad vm.). 73. Körey Dániel, Garam-Szent-Kereszt (Bars vm.).

Dióból. 49. Róm. kath. püspöki uradalom, Nyitra. 50. Salamon Andor birtokos, Algyógy (Hunyad vm.). 51. Rafael Ignác bérlő, Algyógy (Hunyad vm.). 52. Cseh Gyula ugyanott. 53. Rafael Dávid ugyanott. 54. Községi előljáróság, Renget (Hunyad vm.). 55. Községi előljáróság, Mada (Hunyad vm.). 56. Községi előljáróság, Bózes (Hunyad vm.). 57. Községi előljáróság, Nyirimező (Hunyad vm.). 58. Községi előljáróság, Valemáre (Hunyad vm.). 59. Községi előljáróság, Homorod (Hunyad vm.). 60. Községi előljáróság, Bokaj (Hunyad vm.). 61. Simó Lajos, Blenkemező (Szolnok-Doboka vm.). 62. Gazdaközönség, (Községi előljáróság), ugyanott. 63. Muszte László Korulyfalva (Szolnok-Doboka vm.). 64. Gazdaközönség, (Községi előljáróság) ugyanott. 65. Községi előljáróság Galgó (Szolnok-Doboka vm.). 66. Gazdaközönség, Resinár (Szeben vm.), megbízott: Ciorán Serbán néptanító. 67. Községi előljáróság, Dorogma (Borsod vm.). 68. Jahn Vilmos, Borossebes (Arad vm.). 69. Moser Lipót, ugyanott. 70. Leinvatter Gyula, ugyanott. 71. Gazdaközönség (Községi előljáróság) ugyanott. 72. Pántye Juon Bihar-Szelistye (Bihar vm.). 73. Mihók György, ugyanott. 74. Kóssa Ferencz birtokos, Nemőc, (Trencsén vm.). 75. Gazdaközönség, Nemőc (Trencsén vm.). 76. Benicky Ákos földbirtokos, Nemőc. 77. Gazdaközönség, (Községi előljáróság), Alsórétfalva (Trencsén vm.). 78. Községi előljáróság, Puchó (Trencsén vm.). 79. Községi előljáróság, Medne (Trencsén vm.). 80. Községi előljáróság, Kebeles (Trencsén vm.). 81. Községi előljáróság, Nagybánya (Szatmár vm.), 1500 q. 82. Nyágul Julianna, Temesszlatina. 83. Gráván Károly, Temesszlatina. 84. Borbás Menyhért, Pa-

nyola. (Szatmár vm.). 85. Bakai József, Panyola. 86. Gazdaközönség, (Községi előljáróság), Panyola. 87. Dr. Török Arthur állandó gazdas. tudósító (megbizott), Kristyór (Hunyad vm.), 1000 q. 88. Mezőgazdasági egyesület, Nagydemetér (Beszterce-Naszód vm.). 89. Gazdaközönség, Zerénd (Arad vm.). 90. Gazdaközönség, Apáti (Arad vm.). 91. Gazdaközönség, Talpas (Arad vm.). 92. Gazdaközönség, Seprős (Arad vm.). 93. Gazdaközönség, Ágya (Arad vm.).

Csemege-szőlőből. 101. Dr. Ádám Jenő Újkécske (Pest vm.). 102. Dr. Geffert Viktor, Újkécske. 103. „Kisteleki gazdasági kör“, Kistelek (Csongrád vm.). 104. Reinlein Gyula szőlőbirtokos, Nagyteremia (Torontál vm.). 105. Pfanner József, Nagyteremia. 106. Ibinger Ferenc, Nagyteremia. 107. Grószmann L. bérlő, Sáránd (Bihar vm.). 108. Bak Károly, K.-K.-Lacháza (Pest vm.), 300 q. 109. Straszbürger Mór bérlő, Soltvadkert (Pest vm.), 300 q. 110. Márk Gyula, Mezőcsáth (Borsod vm.), 300 q. 111. Buray József Mezőcsáth (Borsod vm.), 300 q. 112. Mezőgazdasági ipar r.-t. gazdasága, Cseberk (Somogy vm.), 200 q. 113. Jahn Vilmos, Borossebes (Arad vm.). 114. Móser Lipót Borossebes (Arad vm.). 115. Leinvatter Gyula, Borossebes. 116. Jancsics Sándor, Siklós (Baranya vm.), 500 q. 117. Krausz Zsigmond, Siklós 150 q. 118. Gazdaközönség, Siklós. 119. Dósa Imre szőlőteleptulajdonos, Kocsér (Pest vm.). 120. Halász Mihály szőlőtulajdonos, Kocsér. 121. Ifj. Pataky Miklós szőlőtulajdonos, Kocsér. 122. Müller Ferenc, Franzfeld (Torontál vm.). 123. Müller Frigyes, Franzfeld. 124. Hild Kristóf, Franzfeld. 125. Ruppenthal Ádám, Franzfeld. 126. Jahraus Jakab, Franzfeld. 127. Eberle Jakab, Franzfeld. 128. Baumann Ádám, Franzfeld. 129. Punn József, Bene (Bereg vm.). 130. Ocskay Zoltán, Nagymuzsaly (Bereg vm.). 131. Ocskay István, Nagymuzsaly. 132. Hunyady Béla Nagymuzsaly. 133. Barta Ödön ügyvéd, Nagymuzsaly. 134. Bartl Lőrinc Garabác. 135. Borbás Menyhért, Panyola (Szatmár vm.). 136. Bakai József, Panyola. 137. Gazdaközönség, (Községi előljáróság) Panyola. 138. Spitzer Testvérek bérlők, (Heves vm.), 400 q. 139. Dr. Pajzs Gyula, Heves, 300 q. 140. Popovits Lajos, Heves, 200 q. 141. Alexander S. Erdőtelek (Heves m.). 142. Kóhn Gábor, Erdőtelek, 400 q. 143. Gazdaközönség, (Községi előljáróság) Erdőtelek. 144. Vurulescu József, Seprős (Arad vm.), 200 q. 145. Haberfelner Béla, Barakony (up. Csermő). 146. Dr. Lehotzky János orvos, Szatmárnémeti 150 q. 147. Banner Antal főmérnök, Szatmárnémeti 150 q. 148. Kelemen Mátyás hegyközségi elnök, Péterréve (Réthát hegyközség), nagy mennyiségben. 149.

Havas Ferenc szőlőtermesztő, Szabadka (Bács vm.). 150. Hornyák Béla gyümölcs-termesztő, Gyöngyös. 151. Freund Béla szőlőbirtokos, Péterréve (Bács-Bodrog vm.). 152. Halmi József szőlőbirtokos, Hódmezővásárhely (Csongrád vm.), nagyobb mennyiségben.

II. Gyümölcsöt keresnek vételre. 11. Spitz Béla kereskedő, Budapest (VII. Wesselényi-u. 40. sz.), 5000 q. Besztercei szilvát. 12. H. M. Trepte, Grosshändler in Arnsdorf (Sachsen), mindennemű gyümölcsöt, különösen bor-almát és körtét, bármily mennyiségben. 13. Paul Schur Importeur für Lebensmittel, engros, Berlin, (Heidestr. No. 38/39.), mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 14. „Frankfurter Obstnachweisstelle, in Frankfurt, a. M. (Moselstr. No. 35.), must-almát és asztali-almát nagymennyiségben. 15. F. X. Vogt, in Vilshiburg (Niederbayern), bor-almát és asztali-almát, meghatározatlan mennyiségben. 16. Georg Schicht'sches Actien-Gesellschaft, in Aussig (Böhmen.), nagyobb mennyiségű asztali és must-almát. 17. Josef Petrusch, Obst- und Südfrüchthandlung in Breslau, mindennemű gyümölcsöt bármily mennyiségben. 18. Demetrovits Jenő gyümölcskereskedő, Budapest, (VIII. Bezerédj-u. 6. sz.), csemege-szőlőt meghatározatlan mennyiségben. 19. Bodon Károly gyümölcskereskedő, Budapest, (VII. Aréna-ut 9. sz.), mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 20. Legányi Frigyes bormelőr, Eger, mindennemű gyümölcsöt, meghatározatlan mennyiségben. 21. Anton Sirninger Baumschulenbesitzer in Handlhof (Alsó-Ausztria.) Post Kilb, 50—60 w. must-almát és körtét. 22. Stern Hugó kereskedő, Budapest, (IX. Pipa-u. 2. sz.), mindennemű gyümölcsöt, meghatározatlan mennyiségben. 23. Vadas Béla gyümölcskereskedő, Budapest, (IX. Központi vásárcsarnok), mindennemű gyümölcsöt bármily mennyiségben. 24. Lang Mór kereskedő, Budapest, (IV. Váci-utca 78. sz.), mindennemű gyümölcsöt nagy mennyiségben. 25. Fodor Etel gyümölcs- és déligyümölcskereskedő, Zombor (Bács-Bodrog vm.), almát bármily mennyiségben. 26. Dávid Ignácné gyümölcskereskedő, Budapest, (VII. Aréna-ut 32. sz.), mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 27. Ditrich Béla fűszer- és csemegekereskedő, Győr (Kazinczy-utca 9. szám.), mindennemű gyümölcsöt nagy mennyiségben. 28. Ábrahám Sándor kereskedő, Budapest, (IX. Üllői-ut 29.), mindennemű gyümölcsöt bármily mennyiségben. 29. Gaál Gyula és fiai kereskedőcég, Kassa, vesz mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 30. Bettelheim Lajos gyümölcs- és szőlőkereskedő cég, Pápa (Veszprém vm.), mindennemű gyümölcsöt bármily mennyiségben. 31. Kardhordó István, Spáca (up. Szobotist), téli-almát meghatározatlan mennyiségben. 32. Arany Sándor, Gárdony (Fejér vm.). 33. Bősze Lajos igazgató, Szent-Gotthard (Vas vm.) 34. Wottitzky

Zsigmond fűszerkereskedő, Nagykikinda, mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 35. Iglói konzervgyár, Igló (Szepes vm.), mindennemű gyümölcsöt bármily mennyiségben. 36. Fém Márton, Medgyes (Erdély), mindennemű gyümölcsöt nagyobb mennyiségben. 37. Mayer Péter, Kistószeg (Torontál vm.), mindennemű gyümölcsöt meghatározatlan mennyiségben. 38. Internationalen Mostobstverwertungs-Haus, in Stuttgart (Nordbahnhof), 300 w. cideralmát. 39. ifj. Zsolczay Ferenc, Miskolc (Szeles-utca 3. sz.), téli almát és körtét nagyobb mennyiségben. 40. Schwarz testvérek, Kecel (Pest vm.) 41. Vármegyei kórház igazgatósága, Kaposvár. (K.—y.)

(Folytatjuk.)

Külföldi gyümölcsstermesi kilátások konzulátusaink jelentései alapján.

Berlini konszultánk jelentése szerint f. évben a gyümölcsstermes Németország egész területén általában csekélynek mondható, a múlt évéhez képest pedig teljesen jelentéktelen. Egyes kerületekben ugyan annyiban kedvezőbbek a kilátások, hogy középtermésre is lehet számítani, de ez csak oly szórványosan fordul elő, hogy az országos összes termés megbírálásánál tekintetbe sem vehető. A szilvánál — melyből pedig a kilátások legkedvezőbbek — a termés nagysága jelentékenyen csekélyebb, mint 1906.-ban volt, amely év termése — úgy látszik — a fákat ki is merítette. Az almából sokkal kedvezőtlenebbek a kilátások, mert a rossz időjárás, rovarok pusztításai és jégverések következtében a termésnek nagy része megsemmisült. Körtéből azonban a múlt évinél jóval nagyobb: jó középtermés várható.

Általában a külföldi gyümölcs Németországban ezidén jó piacra talál s Olaszországból — ahol az idén egyes gyümölcsnemekből, pl. a szőlőből rendkívül bőtermés van — már ezideig is nagyobb hozatalokat jelentettek be a kereskedők.

Amerikából kapott értesülések szerint ott a f. évben minden gyümölcsneméből középtermés mutatkozik, de az alma kiválóan jó minőségű lesz. Franciaországi kereskedők értesítései szerint ott az összes gyümölcsnemekből csekély termésre van kilátás, kivéve a szőlőt, mely rendkívül bő termést ígér. Magyarországról és Ausztriáról is rendkívül rossz hírek terjedtek el a gyümölcsstermést illetően.

Ami pedig az árakat illeti, azok előreláthatólag igen magasra fognak emelkedni.

A koppenhágai konzulátus jelentése szerint Dániában az idén a gyümölcsstermes úgy mennyiség, mint minőség tekintetében nagyon sok kívánni valót hagy főt és tetemes behozatalra lesz szükségük.

Az év eleje óta folyton kedvezőtlen hideg, nedves idő járt a gyümölcsökre s ennek folytán különösen almából csekély lesz a termés, a gyümölcs pedig apró marad.

K—y.

Talajművelés.

A kertgazdálkodás egyik fő feltétele: az alkalmas talaj.

Megfelelő talaj nélkül lehet jól-rosszul kertészkedni, de jó eredménnyel nem. Ezért a kertgazdálkodás legelső követelménye, hogy oly talajt igyekezzünk kertészkedésre kiválasztani, amely a természetű növények igényeinek megfelel és a legjobb tulajdonságokat egyesíti magában.

Általánosságban nehéz arra feleletet adni, hogy mely növény számára mily talaj a legalkalmasabb.

A talaj kiválasztásánál azonban ne téveszünk szem elől azon általános szabályt, hogy a kerti növények művelésére legalkalmasabb: a táplálékban dús, mély rétegű, középkötött és kellő vírkösségű talaj.

Házi kertjeinkben természetesen nem áll mindenkor rendelkezésünkre az említett minőségű talaj. Kisebb területen azonban még a kevésbé alkalmas (túlkötött, túllaza stb.) talajok is megjavíthatók és több-kevesebb költséggel és munkával alkalmassá tehetők kerti növények művelésére.

De ha a kertgazdálkodás nem háziszükségletünk kielégítésére, hanem jövedelmezőségi szempontból, üzletszerűleg tartatik fenn, akkor elengedhetetlen feltétel, hogy oly talajt válasszunk kertgazdálkodásra, amely természetű növényeink igényeinek minden tekintetben megfelel.

Nem elég azonban, hogy a kertgazdálkodásra kiválasztott talaj alkalmas legyen, hanem arra kell törekednünk, hogy azt jó művelés által folyton javítsuk és oly állapotban tartsuk, amely a növények tenyészetére legkedvezőbb.

Kertgazdáink a talajművelésre nem fordítanak elég gondot. Sőt — mint sokszor tapasztalom — nem tulajdonítanak eme munkának semmi különösebb fontosságot. És bizony-bizony a legtöbb kertgazda e tekintetben hanyagsággal vádolható. Éppen azért először is a helyes talajművelést kell kertgazdáinknak megtanulni.

A talajművelés célja az, hogy a talaj szemcséinek összefüggését (struktúra) oly állapotban tartsuk, amely a növények tenyészetére a legkedvezőbb.

Ha úgy műveljük a talajt, hogy a gyökérszet fejlődése a talaj tömődöttsége miatt nincs akadályozva, a levegő és víz pedig könnyen bejuthat, akkor a növény erőteljesen fejlődik. Mert tapasztalati valóság, hogy amilyen a gyökérszet, olyan a növény.

Ha tehát a talaj nincs kellően mélyen megmunkálva, vagy igen tömődött, akkor a gyökér-

zet nem fejlődhetik jól, minek folytán a növény fejlődése is gyenge.

A jól művelt talajba a levegő könnyen bejut, amely körülménynél fogva azon táplálékok, melyek a gyökérzet által még nem vehetők föl, oly vegyületekké alakulnak, melyek fölvehetők. Ezért a talajművelésnek egyik nagy hatása abban van, hogy fokozza a táplálék-készletet.

Bármennyi táplálék legyen is a talajban, annak a növény csak úgy veheti hasznát, ha előbb oly vegyületté alakul, amely vízben feloldódik. A trágya bomlását szintén a levegő mozditja elő, minek következtében a levegőnek a talajba jutását minél hathatósabban elő kell segítenünk a talajművelés által.

De ugyanehhez víz is szükséges, amely szintén csak a talajművelés által juthat a talajba. A víz egyúttal a táplálékokat feloldja és a növénybe szállítja. Ha tehát a talaj tömörsége miatt nem juthat be a víz, akkor a tápláléknak, bármily sok van is talajban, a növények nem vehetik hasznát.

A mélyen munkált talajba a víz könnyen lehatol és ha a talaj felszíne 3–5 cm. mélyen állandóan föl van porhanyítva, e nedvesség tartósan megmarad és állandó nyirkosan tartja a talajt. Ez a magyarázata annak, hogy a mélyen művelt talajban a növények nem érzik meg annyira a szárazságot, mint az olyanban, mely csak 15–20 cm.-re volt megművelve.

Amint a levegő elősegíti a talajban levő növényi részek korhadását, épp úgy a fagy is lényegesen elősegíti a talaj elmállását. Mindkét esetben gyarapodik a talaj táplálékkészlete, amely körülmény a növények erőteljesebb fejlődését segíti elő. Ez okból ősszel egy talpalatnyi talajt sem lenne szabad ásás, vagy szántás nélkül hagynunk.

Hogy pedig a fagy minél nagyobb felületét érje a talajnak, az őszi ásást, vagy szántást úgy kell végeznünk, hogy a talaj minél nagyobb hantokban legyen megfordítva és a fagynak kitéve.

E munkát kertgazdáink igen csekély százaléka végzi el. Pedig a fentebb említett táplálékkészlet fokozásán kívül, ezen őszi talajművelésnek azon nagy előnye is van, hogy az ily talaj jobban és mélyebben átázik, mert a hantok szélfúvások alkalmával — különösen szélnek kitett helyeken — a havat fölfogják. Másrészt a hantosan munkált talajon a hó tavasszal gyorsabban felolvad és korábban megszikkad, minek folytán korábban is munkálható és bevethető.

Az ősszel megművelt talaj ezenkívül — ha azt tavasszal nem ássuk újból föl, amire nincs is szükség — nedvességét tovább megtartja és nem szárad ki oly gyorsan, mint az a talaj, amely csak tavasszal kerül ásó alá.

Amennyiben az őszi talajművelés hatása a táplálékok fokozásában és a nedvességnek a talaj alsó rétegébe való levezetésében jut leginkább érvényre, mi sem természetesebb, minthogy ezen

talajművelést mélyen kell végeznünk. Minél mélyebben munkáljuk meg a talajt, annál nagyobb teret nyújtunk a gyökérzet kifejlődésére és elterjeszkedésére. Ha a gyökérzet mélyre hatol, egyrészt a talaj nagyobb rétegéből veheti föl táplálék szükségletét, másrészt, szárazság idején, több nedvességet talál, mint a talaj felső rétegében. Innen van az, hogy a kertileg művelt talajban, amely mélyebben műveltetik a szántóföldeknél, ugyanazon növények is jobban tűrik a szárazságot, mint a szántóföldiek.

Az ásás vagy szántás még nem elég a talajművelésre. Mert ezen munkák által nem mindig lehet a talajt oly állapotban tartani, amely a növények tenyésztésére legjobb. Ezért más talajművelő munkákat is kell alkalmaznunk.

Nevezetesen, ha azt akarjuk elérni, hogy a talaj nedvessége annak felszínében összegyűjtésék, akkor a porhanyítás ellentétét, a *talaj összetömését* (hengerezés, lenyomkodás) kell foganatosítani. Ha az elvetett magvak csirázását, vagyis kikelését akarjuk elősegíteni, akkor a talajt, kivált ha nem elég nedves, le kell *hengereznünk* vagy nyomkodnunk. Nedves és cserepesedő talajon azonban nem volna tanácsos e munkát alkalmazni. Mig száraz és laza talajon el ne mulasszuk a talaj összetömését.

Hasonlóképpen: ha ősszel fölástuk, megszántottuk a talajt, tavasszal nem volna helyes a befördített talajt újból felszínre hozni. Mert így azon cél, hogy a felső, gazdagabb talajréteg alul fordítottassék és a gyökérzet fejlesztésére használattassék, — nem lenne elérve. Tekintettel erre, az őszi művelésben részesített talajt elég, ha kis területen *gereblyével* vagy *kapával*, nagyobb területen pedig *fogas boronával*, vagy alkalmas *talajporhanyítókkal* (grubber, extirpátor) porhanyítjuk föl.

Nagyobb területeken és kivált a szántóföldi zöldségtermesztésnél a fogasboronát, extirpátort és az altalaj-porhanyítót úgyszólván nem is nélkülözhetjük.

Az említett talajművelő munkákon kívül, a kertgazdaságban a *kapálás* is van legnagyobb szerepe. Ezen munka által szintén a talajporhanyítását végezzük és főleg a növények ápolása körüli munkákban alkalmazzuk azt.

A kapálással szintén a fentebb említett célokat érjük el. Nevezetesen: a fölporhanyított talajba a levegő és víz könnyen bejuthat; másrészt a talaj felszínének megporhanyításával elérjük azt, hogy a talaj nedvessége tartósabb lesz, és végül ez által irtjuk a gyomokat, melyek igen sok táplálékot és vizet kivesznek — természetett növényeink rovására — a talajból.

Minél többször kapáljuk tehát a talajt, a növények annál jobban tenyésznek. Száraz talajon a kapálás által a talaj nedvességét konzerváljuk; ott pedig, ahol az öntözés következtében a talaj összetömődik, annak légjárhatóságát mozditjuk elő. A kapálásnak ezenkívül az a nagy előnye is van, hogy a kerti növények rovar-elleneségei, ha a talajt gyakrabban porhanyítjuk, folytonos háborgatásnak lévén kitéve, egyrészt elván-

dorolnak, másrészt akadályozva vannak a petezésben, a kártételben, és munkaközben sok el is pusztítottatik.

Hogy a kapálás előnyeit minél inkább kihasználjuk: *annyiszor kapáljunk, ahányszor a talaj össze van tömődve, vagy gyomos.*

Hogy a talajművelés fentebb érintett elméletét és előnyeit valóra válthassuk, arra kérem a szives Olvasót, hogy most már kövessen arra a helyre, ahol az említett talajművelő munkákat végrehajtjuk: a *zöldséges kertbe.*

Ősszel, terményeink letakarítása után azonnal megkezdjük a talajművelést, hogy ki ne fogyjunk az időből.

Először is tartsunk alapos tisztogatást a kertben. Szedjük össze minden növényi hulladékot. Értsem ezalatt: zöldségfélék szárát, torzsáit, leveleit és gyökereit. Hordjuk ezeket egy maglyára és égessük el. Tudja ugyanis minden kertészkedő, hogy a zöldségféléket nyáron át számtalan rovar és penészgomba támadja meg. Ezek a növényi részeket kitelelnék. Ha tehát a növényi részeket künn hagyjuk, vagy ha beássuk is a talajba, a rovarok petéi, bábjai és a betegségeket előidéző penészgombák csirái nem pusztulnak el. Mig, ha a növényi részeket összeszedjük és elégetjük, a betegségek okozóit és a kártevőket biztosan megsemmisítjük.

Hangsúlyozom tehát, hogy a zöldségfélék szárait és egyéb részeit sohase ássuk be a talajba.

Megjegyzem, hogy azon zöldségfélék hulladékeit, melyeket már nyáron letakarítottunk vagy fölszedünk, sőt kapálások előtt is, a lehullott, vagy a növényeken levő hibás, beteg leveleket gondosan szedjük össze és égessük el. Ezenkívül tartunk időnkint szemlét zöldségféléink között és a beteg növényeket, vagy ezek egyes részeit szedjük össze és rakjuk tüzre.

Ha ősszel ezen munkával végezzük, következik a zöldséges kert egy részének megtrágyázása, amint ezt már más alkalommal (1903. évf. 1.—2. sz.) leírtam.

Majd pedig hozzáfogunk az ásáshoz. E munkát, mint a fentiekből kivehette a t. Olvasó, úgy végezzük, hogy a talaj felszine lefordítottassék. Ezért ásáskor magunk előtt állandóan árok legyen, amit úgy érünk el, hogy az ásóval fölemelt talajszeletet kezdetben kissé egymásra hányjuk. Úgyisintén arra is ügyelünk, hogy a talaj hantosan, tehát vastag szeletekben ásassék. Nem kell ilyenkor a rögöket szétütögetnünk. Minél hantosabb a talaj felülete, annál jobb munkát végzünk. Hogy az őszi ásás minél mélyebb legyen, talán fölösleges is említenem. A kopott, rövid lemezű ásók ezen célra nem alkalmasak. Minél hosszabb az ásó lemeze, annál jobb.

Ilyenkor lehet a kisebb egyetlenségeket is eltüntetni, oly módon, hogy az ásást a mélyedés szélén, esetleg a körül kezdjük és itt a földet egymás fölé hányjuk 2—3 rétegben.

Hasonlóképpen ilyenkor van ideje az évelő gyomok gondos kitisztogatásának is. De ha sietős a munkánk, a gyomirtás tavaszra is maradhat.

Nagy területen természetesen a költséges ásást mély szántással is helyettesíthetjük. Itt helyén való lesz a rendesnél mélyebb szántás, amit vagy altalaj-porhanyítóval, vagy erre a célra alkalmas mélyítő ekével végezhetünk.

Ha az őszi talaj-porhanyítás valamely okból elmaradt és az időjárás enyhe, elvégezhető télen is. De ha ezen munka télen nem teljesíthető, akkor korai tavasszal, mihelyt csak lehet, meg kell porhanyítani (ásni) a zöldséges földet.

Azon kell azonban lennünk, hogy e munka, még nagyobb költség árán is, ősszel okvetetlenül elvégeztessék, mert a zöldségfélék mélyre hatoló, sok táplálékot és vizet kívánó gyökérzete csak a jól művelt talajban fejlődhetik megfelelően. És csak így nevelhetünk erőteljes és jól termő növényeket.

A szántóföldi zöldségtermesztésnél, de a kertben is egyes növények helyeit szintén ősszel tanácsos megművelni. Ilyenek: a dinnye, ugorka, tök.

Ezen célból ősszel és ha ez nem lehet — télen, vagy korán tavasszal kijelöljük az említett növények helyeit és ott a talajt mélyen megmunkáljuk. Még pedig a dinnye- és tök-fészkeket 60—70 cm. átmérőjű körben úgy készítjük elő, hogy a föld felszínét egy ásonyom-mélyen kihányjuk, az altalajt pedig ezután mélyen megássuk, de helyén hagyjuk. Az altalajra, ásás előtt dobjunk egy lapát érett vagy félérett istállótrágyát s ezt ássuk be. Ezután a talaj kihányt felső rétegét húzzuk vissza a gödörbe. Kötöttebb talajon a talaj kihányt felső rétegét ajánlatos tavaszig künn hagyni.

Az ugorka sorát (1,5 mét.), szintén ősszel jelöljük ki és e helyeken 50—60 cm. szélességben és tetszésszerű hosszúságban úgy készítjük elő a talajt, mint a dinnyénél említettem.

Aki e nagyobb munkát elvégzi, tapasztalni fogja, hogy a jó és mély talajművelésre fordított munka és idő mily mértékben térül meg, kivált szárazabb években, a termés-mennyiségben.

Ezen eljárást — alföldi száraz éghajlat alatt kertészkedvén, — évek óta sikerrel alkalmazom. És akkor, amikor a közönséges szántásba vetett dinnyék, kivált az utóbbi száraz években, elpusztultak, az én dinnyeim üdesége és szép fejlődése föltűnt mindenkinek. Meg kell itt azt is jegyezni, hogy a betegségek és elleneségek ellen is kellőképpen védekeztem.

Ha figyelembe vesszük a közönséges szántás mélységét, könnyű belátni, hogy az így művelt talajban a gyökérzet a talaj felszínében terjeszkedik szét és ha e réteg kiszárad, a dinnye fejlődése visszaesik, sőt tartós szárazságban teljesen meg is akad, minek folytán nem fejlesztheti ki termését.

A közönséges ásásnak egy jobb módja a *mélyítő ásás.* Ezt a munkát csak kivételesen, kisebb területen, akkor és abban az esetben alkalmazzuk, hogy ha a talajt egyes növények részére kiválóan jól akarjuk előkészíteni, vagy

ha a nagyon tömődött talajt a rendesen mélyebben akarjuk porhanyítani és a gyökérzet részére kihasználni.

A mélyítő ásás kivitele úgy történik, hogy a művelendő területet beosztjuk olyformán 1—1 méter széles parcellákra, mint azt a földforgatásnál szoktuk. Azután az első parcella talajának felsőrétegét egy ásonyom-mélyen kihányjuk, az altalajt pedig mélyen megássuk, de helyén hagyjuk. Ha szükségesnek látjuk, ásás előtt, az altalajt megtrágyazzuk. A következő parcella termőrétegét ezután az elsőből kihányt talajréteg helyére hányjuk és itt is úgy járunk el tovább, mint az elsőnél. És így tovább.

Ezen mélyítő ásásnak kiválóan nagy hatása van a növények fejlődésére.

Meg kell még emlékeznem egy oly talajművelő munkáról, mely egyes adott esetekben szintén előnyösen alkalmazható. Ez a *lejtőkészítés*. Ezen munkát mély ásás mellett ősszel végezzük, olyformán, hogy 150 cm. széles ágyakat jelölünk ki kelet-nyugati irányban és itt a talajt úgy ássuk föl, hogy az ágy északi oldala 25—30 m.-rel magasabb legyen a délinél.

Ilyképpen délnek lejtő ágyakat készítünk, amelyeket korai zöldségfélék (saláta, retek, kalaráb, zöldborsó, burgonya, ugorka stb.) termesztésére előnyösen fölhasználhatunk.

Ezen lejtőkön, amennyiben általuk a tavaszi napsugarak fölfogatnak, kivált kötötteb talajon, mely későbbben melegszik föl és későbbben csirázik benne a mag, jóval korábban hozzájuthatunk egyes kívánt zöldségfélékhez.

Ha ezenkívül e lejtők északi oldalán nád, cirok, zsup, kukoricaszár vagy más megfelelő anyagból 1—1.20 m. magas *napfogókat* állítunk föl s a kényesebb növényeket az esetleges deréktől alkalmas módon megvédjük, még biztosabb eredményt érhetünk el.

A többi talajművelő munkák, nevezetesen a kapálás, gereblyezés, hengerezés, stb. gyakorlati kiviteléről, amennyiben ezen munkák eléggé ismeretesek, fölöslegesnek vélem a részletesebb leírást. E lapokban különben, az említett munkákról már több ízben volt szó.

Azzal fejezem be közleményemet, hogy a talajművelés fontosságát és előnyeit folyton tart-suk szem előtt és a talajművelésre mindenkor a legnagyobb gondot fordítsuk, mert ha célt akarunk érni, az eszközökre föltétlenül szükségünk van.

A talajművelésre időt, munkát és költséget ne sajnáljunk, mert ennek haszna biztosan megtérül ott is, ahol nem is hisszük.

Németh József.

Közhasznú kérdések és feleletek.

46. Kérdés. Községünk lelkészének kertjében a 20—30 éves gyümölcsfák mind tönkremennek. Ágaik elszáradnak, a termés róluk lehull. Koronájuk elég nagy, de törzsük vékony és sebekkel

borított. A föld jó és a fák mégis sínylődnék. Kérem lapunkban tudatni, hogy mi módon menthetjük meg a gyümölcsfákat?

Alsópodsága.

P. I.

46. Felelet. **Pusztuló gyümölcsfák helyreállítása.** Sokszor megüzentük már e helyen, hogy a feltett kérdéshez hasonlókra helyszíni szemle nélkül nagyon nehéz részletes útastást adni, miért is csak általánosságban tartott feleletet adhatok, amelyekből a kérdésttevőnek magának kell az okokat megállapítania és az adott útastásokból kiválasztani azokat, amelyeket célszerűnek vél alkalmazni. Abból, hogy a talaj jó, még nem lehet következtetni arra, hogy az gyümölcsfáknak valóban jó, mivel, ha az volna, a fák nem pusztulnának idő előtt ki. Lehet, hogy az altalaj helytelen összetételű, pl. mészből szegény, szikes, sovány, kavicsos, kékes agyag, nedves vagy túlszáraz, avagy növényi táplálékokban szegény. Először vizsgálják meg tehát az altalajt és ha az a felső állítólagos „jó“ talajhoz hasonló, akkor ezzel nincs más teendő, mint ősszel érett istálló-trágyával meghordani és a talajt lehető mélyen fellazítani. Ha csonthéjas termésű, tehát cseresnye-, barack- és hasonló fákról van szó, akkor ismét fahamuval és komposzt-földdel kell a talajt megjavítani. Ha ellenben az altalaj helytelen összetételű, akkor ismét azt kell jobbat tenni, vagy olyan gyümölcsnemeket ültetni oda, amelyek a mostaniaknál jobban díszlenek, természetesen megfelelő trágyázással és talajlazítással összekötve. Lehet az is, hogy a fák sűrűn állanak, alattuk lucerna, vagy lóhere természetik. Ez esetben megfelelő ritkítás és a nevezett takarmányfélék sürgős eltávolítása lesz ismét helyén való. Az sem lehetetlen, hogy tavaly és az idén is a hernyók lerágták a fák lombzatát, vagy a múlt téli fagytól szenvedtek a fák. Szóval: előbb a mostani állapotok okait kell megállapítani és ezeken a lehetőségig javítani. Magukat a fákat pedig levélhullás idején, ha alma- és körtefákról van szó, — mert azt sem tudjuk, hogy milyen gyümölcsnemek vannak ott, — csonthéjasokat pedig most azonnal meg kell alaposan takarítani. E célból el kell mindenekelőtt az elhalt ágakat és galyakat töben távolítani, a törzsön jelentkező sebeket kivágni, kitisztítani és jól kifőzött fakátránnyal langymelegen bekenni. Ha paizstetvek, mohók, zuzmók lepték volna el a fákat, úgy ezeket el kell alaposan távolítani, ha végül szubogarak okoznák a fák pusztulását, úgy legjobb a megtámadott fákat kivágni és ott a helyszínén azonnal eltűzteni. Mindezek után a talajt fellazítani és megjavítani. Lelkészek és tanítók egyszerű levélben kérhetik a földm. miniszter úrtól a „Fatenyésztes“ és „A gyümölcsfák és szőlők kártevő rovarai“ című füzeteket, amelyeket díjtalanul kaphatnak meg. Ezekben bő útastást találnak a védekezésre és a gyümölcsfák szakszerű kezelésére, úgyszintén a Fusieladium, Monilia és hasonló élősködő gombaszervezetek ellen való védekezésről is. A.

Vegyes közlemények.

Böllmann János †. Egyik érdemes hazai kertészünk haláláról kell itt megemlékeznünk. Böllmann János nyug. gazd. tanintézeti főkerész ez, aki f. évi aug. 18-án Kassán 78-éves korában elhunyt. A boldogult egyike volt érdekesebb kertészeinknek, aki nemcsak mint állami kertész, hanem mint kerttervező is jó hírnevet érdemelt ki. Különösen az ország északi megyéiben számos kertet és parkot tervezett és létesített. A gödöllői „Erzsébet királyné-park“-ot is ő ültette ki.

Botta István †. A budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet titkára és régebben irodatiszt-segédtanára: Botta István, aki lapunknak is munkatársa volt, f. é. szeptember 1.-én Budapesten, életének 36. évében, hosszabb szenvedés után elhunyt. Temetésén, amely Budapesten szeptember 2-án volt, a Kertészeti Tanintézet tanári kara és tanulóifjúsága testületileg vett részt. Nyugodjék békében!

(Gy.) **Csányi dinnyetermesztők jutalmazása.** A földművelésügyi miniszter úr a Csányi-féle alapítvány f. évi kamatainak kiosztása végett Révész István budapesti kertészeti tanintézeti r. tanárt Csány hevesvármegyei községbe kiküldvén, a kiküldött javaslatára a díjat 3 részre osztva a 7 pályázó közül a következő csányi dinnyetermesztőknek ítélte oda, u. m. Nagy János községi birónak 40 koronát, Balázs Györgynek és Horváth Tamásnak egyenként 20 koronát.

Örvendetesen lehet tapasztalni, hogy a csányi gazdák újabban és különösen az idén az eddiginél jóval nagyobb gondot fordítanak az anyanövények kijelölésére és ezeket az elfajzástól gondosan megóvni törekszenek. Ebben bizonyára jelentékeny része van az évről-évre megismétlődő pályázatnak és díjkiosztásnak.

(Gy.) **Nyilvános hűtő- és fagyasztó-raktár Budapesten.** A Magyar Élelmiszer-szállító Részvénytársaság (Budapest, V., Nagykorona-u. 17.), Budapesten, IX., Tóth Kálmán-utca 8—10. szám alatt felépített modern hűtő- és fagyasztó-raktárházát üzembe helyezte és az általános használatnak megnyitotta. E raktárházban az összes romlandó élelmicikkek számára, megfelelő berendezésű és hőmérsékletű helyiségek vannak felszerelve és állnak a közönség használatára készen. — A vállalat minden megkeresésre azonnal szívesen válaszol és megküldi üzletszabályzatát és díjszabását, valamint részletes útbaigazítást ad a követendő eljárás tekintetében — A hűtő raktárház-intézményt, alkalomadtán, lapunkban ismertetni fogjuk.

Szalnokdobokamegye a gyümölcsértékesítés érdekében. A Szalnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület, deési híradás szerint, összeállította a megyéből kivitt gyümölcs szállításának, szüretelésének, kereskedelmi forgalmának adatait, amelynek alapján az idej gyümölcsidény kezdetén értekezletre hívta össze a megyebeli gyümölcstermesztőket.

Szerkesztői üzenetek.

F. K. dr. Debrecen. A címváltoztatásra vonatkozó levelet a kiadóhivatalhoz átküldtük.

M. L. Üllő. Megkaphatók az állami faiskolákban is, Niemetz W. F.-nél is, Temesváron.

K. K. dr. Budapest. Lapunkban az ingyenes hirdetések már rég megszűntek és így óhajtatásának teljesítése nem állt módunkban.

T. L. Debrecen. Bizony az őszibarackfáknak a levéltetvek talán a legveszedelmesebb ellenségei; ha ezeket idejében el nem pusztítjuk, a megtámadott levelek csakhamar összezsugorodnak, elszáradnak és lehullanak, aminek következményeként a gyümölcsök nem fejlődhetnek ki, hanem aprók, hirtványok maradnak, sőt megsugorodva le is hullanak, de a hajtások sem érhetvén ki, télen át könnyen elfagynak. Éppen ezért résen kell lenni és a levéltetveket — mihelyt a hajtások hegyén valahol mutatkoznak — azonnal el kell pusztítani. E végből az erősebben megtámadott és már zsugorodott levelű hajtásokat le kell vágni és elégetni, a lombzat többi részét pedig quassia-faforogács főzetével alaposan megpermetezni, úgy, hogy a folyadék-permeteg alulról érje a leveleket, mert a tetvek a levél fonákján tartózkodnak. A permetezést néhány nap múlva ajánlatos megismételni. A quassia-forogács főzte úgy készül, hogy 1/2 kgr. ilyen jó minőségű (még ki nem főzött s ennek biztosítása végett jónévű üzletből vásárolt) forgácsot 10 liter vízzel pár óráig forralunk, míg barna levet ereszt és azután vízzel 25 liternyire feleresztjük; tapadosságát és hatásosságát fokozza, ha 10 deka mosószappant is hozzáfőzünk. A quassia-főzet helyett lehet thanaton-oldattal (1 kgr. thanaton és 40—50 liter víz) is pusztítani a tetvet, de már fejlődött barackon ez a szer csunya sárgás foltokat és bagószagot hagy hátra, ilyenkor tehát nem ajánlatos ezzel permetezni.

S. D. Arad. A tarack kiirtása többféle módon végezhető, u. m.: 1. ásóvillával vagy kétágú villakapával átforgatva a talajt, gendosan ki kell szedni minden darabot; 2. a tarackos helyre 50 cm. vastagon trágyát kell teríteni tavasszal, így a tarack elfülad; 3. a tarackos helyet folytonosan kell kapálni, úgy, hogy a tarack ne tudjon zöld részeket nevelni, amikor aztán elpusztul. Oly vegyi szert, amely egyéb növényzetnek nincs ártalmára, de magát a tarackot előli, nem ismerünk.

M. B. Pomáz. A meghatározás végett küldött gyümölcsök fajtanévei ezek: 1. Bazalica-szilva; 2. a piros színű körte: Római hájkörte; 3. Aithan-ringlő; 4. Kirkeszilva; 5. a világos-sárga színű körte: Takaré-körte; 6. Nagy zöld ringlő.

E. H. Budapest. A Schacht-féle carbolineumokkal a budapesti kertészeti tanintézetben tudomásunk szerint most folynak a kísérletek. Ezekből annyi megállapított, hogy az A) jegyű carbolineum idősebb fák törzsére és ágaira leveletlen állapotban alkalmazva, a paizstetveket elpusztítja és a fának — az első évben — nincs ártalmára; a további próbák úgy az A) jelűvel, valamint a B) jelűvel a lombzatra, még nincsenek annyira, hogy biztos véleményt lehetne mondani. Annak idején majd közölni fogjuk az eredményeket.

K. A. Miskolc. A levéltapét elküldtük M. V. címére Temesvárra; ha esetleg nem volna ott kapható, tessék a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) megkísérteni.

F. G. dr. Balatonfüred. Nem volt ráírva, de az érdeklődők számára pótlólag közölni fogjuk az árat.

B. G. Szakácsi. Intézkedünk, hogy a lap rendszeresen menjen.

M. J. Szabados. A küldött szilva, minthogy kissé törődve és megromolva érkezett, nem volt teljes biztonsággal meghatározható; valószínű azonban, hogy az vagy a „Piros Washington“ vagy a „Löweni szép“. A reklamációt a kiadóhivatalba áttettük.

K. A. Sarampov. G. P. Knéz. P. M. Krizba. Cs. F. Felsődetrehem. Levelet irtunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

Nagyobb hirdetések:	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona	korona		
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2 "	300	200	100	40	3-szori közlés után 20% engedmény.	8
1/4 "	150	100	50	20	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	fél-áron
1/8 "	75	50	25	10		

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet. A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt.

Vadrózsacsemeték kitüntetve állami éremmel. 100,000 darab válogatott szép I.-rendű minőségben, 150—250 cm. magasságban, dús gyökérzettel, egyenes, síma vesszővel. I.-rendű 100 darab 7 kor. 50 fill., 1000 darab 60 kor.; II.-rendű 100 darab 5 kor., 1000 darab 40 kor. **Huszár György** rózsakertészetében Budapest, Mexikói-út 64. (1)

4000 kilogram I. őszibarack, szállításhoz alkalmas minőségben, megvételre kerestetik. Ajánlatokat csomagolást beleértve alábbi címre kérünk: Fischer és Társa, faiskola- és szőlőoltvány-telepek, Nagyenyed. (2)

Kerestetik: Finom nyári alma, szép rétes alma, Zöld ringló, Kálmán-körte, Chasselas szőlő és téli alma, csak nagyobb mennyiségű vételre. Heinzing János, gyümölcsnagykereskedő, Nagymaros. (3)

Eladó: 30.000 drb. **2-éves vadkajszin**, ezre 20 korona. Keserű mandulára nemesített **őszi-barack**, több fajtában, százanként 50 korona. 10 métermázsa **makói hagyma- és petrezselyem-mag**, nemesített **rózsák** több fajtában, kitűnő **édes torna** kilónként és métermázsanként. **Breuer Gusztáv** mérnök kertgazdasága **Makó**. (4)

Coniferák! Díszfenyők! Tülevelű fák! Az első magyar díszfenyő-faiskola tulajdonosa, **Copony Ede** Körmenten ajánl **120 fajta tülevelű fák**at, sorfákat, lombfákat, díszcserjéket és rózsafákat. Készlete igen nagy. Képes árjegyzéket ingyen. (5)

Cideralmát vagy hulladékalmát, alkörömösbogyót vesz Kochmeister Frigyes utódai vegyészeti gyára, Budapest, Óbudán. (6)

Nemesített gyümölcsfák, francia őszi barackfák, kikötésre idomított koronás bokor alakban, csoda nagyságú, 60 fillértől egy koronáig. Stájer és tiroli almák, 160 fajta. Más különböző gyümölcsfák, 3—4-éves, egy korona. Rendelmenyt őszi szállításra azonnal elfogadok. Árjegyzék ingyen. Weisz Sándor gyümölcsfa-kertésze, K-Nyék, Fő-utca (Fejér megye). (7)

Eladó oltványok: **Alma** 45.000 darab, Téli arany parmén, Jonathan, Sárga bellefleur, Nagy casseli remet, Téli fehér kálvil, Batul, Török-Bálint, Sóvári és több más fajta. Árak: választott példány darabja 1 kor., I.-oszt. 70, II.-oszt. 60 fillér. **Körte:** 15.000 darab, 25 fajtában. Oltott Besztercei és más szilvafajták 10.000 darab. Cseresnye-, Meggy-, Őszibarack-, Dió- és Eperfa 7.000 darab. 20.000 darab 2-éves Riparia-portalis gyökeres szőlővessző, 1000 darab ára I.-oszt. 40 kor., II.-oszt. 32 kor. Árjegyzéket szívesen küldök. Nagybányán, Szász János faiskolája. (8)

Alma-, körte- és őszibarackoltvány újdonságokról árjegyzéket küld a Nagybányai Gazdasági Egyesület. (9)

Belga óriás és Ezüst szörme nyúlak, fajtiszta, egészséges állatok. jutányos áron kaphatók: Fuchs Istvánnál Nagybecskereken, Nádor-utca 821. (10)

Eladok három hónapos Belga óriási házi-nyúlakat 70 cm. hosszú szülőktől, darabját 7 koronáért. Copony Ede, díszfenyő-faiskolatulajdonos, Körmenden. (11)

Kerttulajdonosok figyelmébe! ajánljuk az egyesületünkbe való belépését. **Gyümölcsfa** és **csemeték**, díszfa és díszcserje, mindennemű **rózsák**, virág- és konyhakerti termények tömeges és egyedárú beszerezhető forrása. Alapszabályok és külön árjegyzék bérmentve küldetik a „**Bajai Gyümölcsészeti Egyesület**“ kertészete által. (12)

Stainer Gyula, cs és kir. udvari szállító Körmend, szállít papiroshéjú diót és amerikai fekete diót nagyobb mennyiségben. (13)

Mogyoróbokrok 12 fajtában, 2-3 évesek, 100 darab 10 korona, I-rendű fajok; rendelőknek gyümölcsminta küldetik. **Egres, Ribizke, Málnatövek**, 2-3-éves termő bokrok 12 fajtában, 100 darab 5 kor. **Kajszibarackfák** 12 fajtában, 100 darab 20 korona, két méter magasak, szép koronával. Tessék árjegyzéket kérni Váczy János kertésztől Apostag (Pest m.). (14)

Kitűnő asztali borok kaphatók 40-48 koronás árban Buding Ede szőlőbirtokosnál Nagy-őszön. Részletes árlap ingyen. Sima szőlővessző ezre 5 korona. (15)

Védjük csemetéinket a nyúlkarok ellen. Az elmúlt télen oly érzékenyen sújtott nyúlkaroktól védekezhetünk, ha csemetevédő nádköpenyekkel burkoljuk körül fácskáinkat. Csemetevédő nádköpeny a **széki gazdaszövetség**nél (Szék, Szolnokdoboka-m.) található 120 cm. hosszúságban, 40 cm. szélességben, darabonként 10 fillér árban a szamosújvári vasúti állomásra szállítva. Kivánatra más méretekben is készít és pedig hosszúságban deciméterenként 1 fill., szélességben deciméterenként 2 fill. árkülönbséggel. Ezrenként 10% árengedmény. (16)

Isaák Mártha, Nagyréde, Heves. Küld tulipán- és teljes sárga nárcis-hagymát. Száza: hat korona. Fehér nárcis: száza 4 korona. Fehér lilium-hagyma darabja húsz fillér. (17)

Alvószemzéshez munkásokat keresek. Fizetés megegyezés szerint. Titz János, Basahíd. (18)

Gyümölcs- és szőlőkösár-eladás. Azonnali szállításra, legjutányosabb árak mellett, legjobb kivitelben kaphatók: Káhán Testvéreknel Huszton. Minták kivánatra küldetnek 1 kor. 80 fill. ért utánvétel mellett. (19)

Fajtiszta Oroszprém, Ezüstszőrme, Belga óriás, Kékóriás-nyúlak 3-4 hónaposak darabonként 5 koronáért kaphatók. Ingyen csomagolás. Felsőpatonyszéli Gazdakör Elnökségénél. Benkepatony. Pozsony-megye. (20)

Bámulatos olesó árak mellett szállítok szép erőteljes eper- és nagyvirágú orosz violapalántákat; csomagolással, vasútra vagy póstára szállítással 1000 drb. 10 korona, 100 drb. 1 kor. 20 fillér. Balázs György kertész, Dunaföldvár. (21)

Csaba gyöngye, júliusban érő muskotály szőlőből, nemes vessző, sima zöld oltvány és gyökerez fásoltvány. szavatolt fajtisztán kapható: Réthy Béla gyógyszerésznél Békéscsabán. (22)

Betöltendő állások és ajánlközások.

Szőlőkapás-vincellér kerestetik 5 hold szőlőbe, készpénzfizetéssel, szabad lakással. A szőlő minden munkáját értő, arról hiteles bizonyítványokkal rendelkező egyén küldje be ezeket címemre, közölve családtagok számát, korát. Józanág, szorgalmas munkásság okvetetlenül megkivántatik. Halász Mihály szőlőbirtokos, **Kocsér**, Pest-megye. (23)

Szőlőmunkást keresek, feltétlen józan és megbízható, aki teljesen jártas az oltványszőlő művelésében, gyümölcsfák gondozásában, konyha- és virágkerteszetben. 5-holdas gazdaságom összes munkáit családtagjaival végeznie kell, egy tehénnek, sertéseknek és baromfiaknak gondját kell viselnie. Évi fizetés 720 korona, lakás és tüzelő anyag. Cím: Danner Mihály, Szeged. (24)

3-éves vincellér-képezdét végzett 37-éves, kiscsaládú, kiválóan képzett **vincellér** állást keres. 20 évi gyakorlattal bír. Ért: a szőlészet, borászat, dísz-, táj-, gyümölcs- és konyhakerteszethez és méhészethez. Szives megkeresést kér: Mindszenty Jenő szőlőkezelő, műkertész, Ecséd (Heves m.). (25)

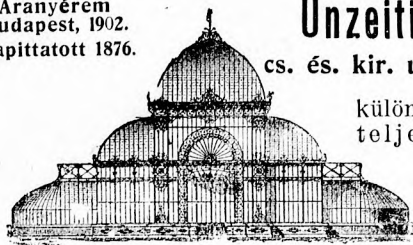
Állást keres október 1.-ére 39-éves, nős, munkaszerető kertész, ki a kerteszet, szőlészet, méhészetben 17 évi gyakorlattal bír és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Szives megkeresést kér: Alló Imre kertész, Garam-Veszele, u.-p.Nagy-Sáró. (26)

38x15
58
190
70

Vincellér, aki a kertészethez is ért, egy balatonmelléki szőlőbe felvétetik. Ajánlatok szolgálati bizonyítványok másolataival és igények megjelölésével a „Magyar Útazási Vállalat” részvénytársasághoz intézendők. Budapest, Eskü-út 3. szám. (27)

Kerések: Lehetőleg azonnali belépésre oly megbízható, szorgalmas, ügyes kertmunkást, aki szőlőszet, gyümölcsészet, konyhakertészet és méhészethez kellően ért, azt önállóan kezelni és megművelni tudja. Javadalom megállapodás szerint. Győry Kálmán, Nagyed (Nyitra m.). (28)

Aranyérem
Budapest, 1902.
Alapított 1876.

Unzeitig Ferencz

cs. és kir. udvari szállító

különlegességi gyára
teljes növényházak
építésére és
melegvízfűtése-
k berendezésére.

BUDAPEST = **WIEN,**
VIII., Gyöngytyúk-u. 7. | XIII/2. Reiniggasse 32-34.

Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek.
Helyszíni megbeszélés nem lesz felszámítva.

AZ EREDETI

**SCHACHT-féle
GYÜMÖLCSFA-
KARBOLINEUM**

kiváló hatású a gyümölcsfákra.

Az „A” jelű bemázolásával a kéreg mindenféle betegségeit kiirtja s a vértetektől megszabadítja a gyümölcsfákat.

A „B” jelű permetezésével pedig a zöld lombokon és a gyöngye fiatal hajtásokon levő összes férgek elpusztulnak.

Fuzikládium, Monilia és más betegségek ellen most kell megkezdeni a harcot, ha azt akarjuk, hogy a jövő évben jó gyümölcsünk legyen.

Kapható

STRAUB U. festéküzletben
Budapest, IV., Városház-utca 4.

FAISKOLA - CZIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorok, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, élő virágok, spargagyökerek, csemoték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánlkozik.

PECZ ÁRMEN

CS. és KIR. UDV. MÜKERTÉSZ
ÉS FAISKOLA-TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ára darabonként 42.— korona.

Most jelent meg

tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk,

amelyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők jutányos árai fel vannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.